چهره‌ها و حرف‌ها

روایت همسران و فرزندان جانبازان و شهدا

سعید نجفیان: «در این اثر نمایشی تلاش کردیم تا این بار زندگی قربانیان حمله شیمیایی و قهرمانان جنگ را از زاویه دید همسران و فرزندان آنها به مخاطب ارائه دهیم. یکی از مهم‌ترین مواردی که در نمایش‌های حوزه دفاع مقدس کمتر به آن پرداخته شده است روایت قصه زندگی و فراز و فرود همسران و فرزندان جانبازان، اسرا و شهدایی است که بواسطه جنگ تحمیلی به‌عنوان یادگاری برای افتخار امنیت و آرامش کشورمان از آنها یاد می شود.»

کارگردان نمایش «زندگی با طعم خردل» درباره حماسه هشت سال دفاع مقدس و تأثیر آن در زندگی و هنر امروز صحبت کرد.

نباید این روند متوقف شود

ابراهیم حسینی: «جشنواره تئاتر فجر تنها جشنواره تئاتری در جهان است که مسابقه پوستر و عکس تئاتر را برگزار می کند و باید این فرصت را غنیمت دانست و از آن محافظت کرد. بیشتر از ۱۰ سال زمان و انرژی صرف شده تا این بخش امروز در جشنواره تئاتر فجر تثبیت شود و به سرانجام برسد. بر همه آن‌هایی که طی این سال‌ها به نحوی در این رویداد مشارکت و حضور داشته‌اند واجب است که در حفظ و تداوم آن بکوشند و اجازه ندهند تصمیم گیری‌های شخصی و برخی حاشیه‌سازی‌ها موجب شود تا این روند تضعیف یا متوقف شود. نکته بسیار مهم و خوشحال کننده این است که بخش مسابقه پوسترهای تئاتر مخاطبینی از سرتاسر ایران دارد و هنرمندان از نقاط مختلف کشور در این رویداد مشارکت دارند.»

مدیر بخش مسابقه پوستر و اقلام تبلیغی سی‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر به حاشیه‌های ایجاد شده برای این بخش واکنش نشان داد.

تجربه روی صحنه بهترین معلم است

علی بیگدلی: «ما گروهی تحت عنوان «دیوانه» داریم که بخشی از فعالیت‌های آن متمرکز بر آموزش است و تلاش می کنیم تا آموزش‌های مختلف را به علاقه‌مندان به تئاتر در همه رده‌های سنی و در همه سطوح مبتدی تا پیشرفته داشته باشیم. یکی از تعهدات اخلاقی من پس از اتمام این دوره‌ها، گزینش کارآموزان نخبه و اجرای یک تئاتر با آنهاست. اعتقاد دارم تا زمانی که فردی روی صحنه نرود و خود را محک نزند هیچ اتفاقی برای او نیفتاده است چون بهترین معلم تجربه روی صحنه است. جایی که هنرمند نوآموز توانایی هایش را به چالش می کشد. لذا ۴۱ نمایش «۱۲روز»، «چنگار»، «طباخ، طبخ، مطبخ» و «غول کتابخانه» که این روزها در تماشاخانه شانو اجرای عموم دارند و قرار است در بخش به علاوه جشنواره حضور یابند را با این افراد آماده کردیم.»

بیگدلی با اجرای ۴ نمایش «۱۲روز»، «چنگار»، «طباخ، طبخ، مطبخ» و «غول کتابخانه» در بخش به علاوه فجر علاوه بر انتخاب به‌عنوان فعال‌ترین کارگردان و نویسنده سی‌وهشتمین دوره جشنواره، یک رکورد جالب در عرصه کارگردانی برای خود ثبت کرد.

اولین تماشاخانه سیار مستقل هستیم

محمود عباس‌زاده: «ما نگفتیم اولین تماشاخانه سیار هستیم ما می گوییم اولین تماشاخانه سیار مستقل هستیم. این تماشاخانه دولتی نیست با بودجه شخصی راه افتاده است. تمام هزینه‌های آن، که چیزی در حدود ۳۰۰ میلیون تومان می شود را خودم داده‌ام و هدف گذاری اش نیز خارج از ضوابط دولتی انجام می گیرد. ضمن اینکه بر خلاف تئاتر رول‌های دولتی ما یک پکیج شامل رادیو تئاتر، آموزش تئاتر در کارگاه‌های یکروزه، تئاتر عروسکی، فروش کتاب و... داریم که گرچه در حال حاضر ۴۰ درصد آن آماده شده ولی به مرور گسترش پیدا می کند.»

عباس‌زاده از «تماشاخانه سیار مستقل ایران» رونمایی و اعلام کرد تلاش دارد تئاتر را به میان مردم شهرها و روستاها ببرد.

ادای دین کردم

امیرحسین شفیعی: «نمایش خیابانی براساس ایده شکل می گیرد. از آنجایی که من چندین سال پیگیر جریانات مقاومت در منطقه بودم، بویژه شرایط و فعالیت‌های سردار سلیمانی، آمادگی ذهنی نسبت به شخصیت، مسائل مربوط به سردار سلیمانی و روحیه کاریزماتیک ایشان داشتم و همیشه برایم دوست داشتنی بود. زمانی که ایشان به شهادت رسیدند مدام به این فکر می کردم که چه کاری را باید انجام دهم که ادای دینی به ایشان کرده باشم. سال قبل که نمایش «نامیرا» را درباره پدیده داعش و شهدای مدافع حرم و امنیت پایدار در منطقه اجرا کردم، صحنه‌هایی در این کار داشتم که درباره سردار سلیمانی بود، منتها خودم احساس کردم که این صحنه‌ها را باید حذف کنم و در کار اجرا نکردم چرا که خود در این مدت که شخصیت ایشان را شناختم و درباره‌شان تحقیق می کردم متوجه شدم خود سردار به دیده شدن و شناخته شدن در رسانه‌ها و فیلم و تئاتر و سایر آثار علاقه‌مند نیستند.»

کارگردان و نویسنده تئاتر و دبیر همایش ملی سردار آسمانی درباره اجرای تئاتر با موضوع سردار قاسم سلیمانی توضیح داد.

رویکرد مدرن بر تئاتر کلاسیک غالب شده است

شهرام زرگر: «در همه جای دنیا رویکرد مدرن بر تئاتر کلاسیک غالب شده است. در اصل شیوه مدرن به معنی بازنگری چیزی است که تا الان وجود داشته ولی لازم است شیوه‌های نوینی برای اجرای دوباره آن به کار برد تا مورد پسند مخاطبان باشد. در حال حاضر تراژدی‌های یونانی جایگاه قبلی خود را در تئاتر ندارند، زیرا مخاطبان دیگر پذیرای اینگونه تئاترها نیستند. البته تعدادی از کارگردان‌های پیشکسوت که با علم جهانی تئاتر آشنایی دارند هنوز از تراژدی‌های یونانی استفاده می کنند. کارگردانان نسل جدید نیز سرشار از شناخت این شیوه‌ها هستند. آثارهایی که امسال به بخش رقابتی جشنواره راه یافته‌اند، عمدتاً آثاری مدرن هستند.»

عضو هیأت انتخاب بخش تئاتر صحنه‌ای سی‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر درباره انتخاب‌های خود در جشنواره توضیح داد.

مدام اضطراب درآمد دارید

لیلی عاج: «من همیشه دوست داشتم درباره کارگران روزمزد کار کنم چون شما وقتی کارگر روزمزد هستید تا شب خیال تان بابت درآمدی که دارید راحت است ولی فردای آن روز دوباره نگران می شوید. مدام اضطراب درآمد دارید چون نه پیمانی هستید و نه استخدام رسمی. روزمزد بودن یک حال و هوای خاصی به زندگی می دهد که می تواند لحظات دراماتیکی خلق کند. مثلاً اینکه شما اگر یک روز به دلیل بیماری سر کار نروید دیگر آن روز چیزی ندارید که سر سفره بیاورید. یک سری مشکلات مثل مشکلات بیمه‌ای هم دارید. من همیشه دوست داشتم در مورد مشکلات کارگران روزمزد بنویسم یا حداقل یکی از شخصیت‌های نمایشم کارگر روزمزد باشد. قیمت‌ها روز به روز تغییر پیدا می کند ولی در مورد دستمزد کارگران روزمزد رقم‌ها به سختی به سمت بالا می رود. قطعاً این مشکلات برای همه وجود دارد ولی به‌نظر می رسد اوضاع برای کارگران روزمزد کمی حادتر است.»

کارگردان «کمیته نان» درباره نمایشش توضیح داد.

با فیلم مواجه هستید نه تئاتر

محمد قاسمی: «در حال حاضر در اغلب نمایش‌هایی که در کشورمان روی صحنه می‌رود با قاب تلویزیونی و نه تئاتری مواجه هستیم. در حالی که ماهیت تئاتر قرار است متفاوت از تصویر باشد. اگر از خیلی از اجراهای تئاتری فیلمبرداری شود و شما آن را نگاه کنید تصور می کنید با یک فیلم و نه تئاتر مواجه هستید و جنس بازی‌ها و فضای رئالیستی و نوع حرکت بازیگران بشدت از ماهیت اصلی تئاتر در این آثار فاصله گرفته است. این نوع جریان، تئاتر را از ایجاز، پویایی و خلاقیت جدا می کند. من تلاش می کنم در نگاه و شیوه کاری‌ام به تکامل برسم؛ شیوه کاری که برگرفته از آداب و سنن محلی ایرانی است.»

کارگردان نمایش «سرزمین پدری» درباره کیفیت تئاترهای روی صحنه صحبت کرد.